

„Itt nem lehet ingyencsedni”

- mondja a Lunát alakító Szilágyi Károly

Akik látták az Otellót tavaly a szabadtérin, biztosan megjegyezték a Jago szerepét éneklő, Németországban élő erdélyi származású Szilágyi Károly nevét. Ritkán hallani mostanában ilyen sötét mélységű és biztos magasságú, gyönyörűen zengő bariton hangot. A szimpatikus, közvetlen hangnagybirtokos most újra a szegedi szabadtérin próbál. A trubadúr stábjával a pénteki premierre készül.

Luna gróf az egyik legnagyobb bariton szerep, hányszor énekelte eddig?

– A mostani szegedi előadás lesz a negyedik rendezés, amelyikben Lunát játszom. Először Kolozsvárott énekeltem magyarul, másodszor már Essenben olaszul, harmadszor pedig a Müncheni Staatsoperben a kitűnő Várady Júlia partnereként.

Hogyan viseli, hogy szerepköréből adódóan leggyakrabban gazembereket kell alakítania?

– Németországban a szerepeim miatt ragadt rám a Bösewicht név, ami gonosztevőt, gazembert jelent. A bariton szerepek zöme ilyen, ezzel együtt kell élnünk, ha baritonnak születtünk. Elvileg mindegyik figurának más a karaktere, de igazából az operairodalom főhősei alaptípusok. Luna egy önző ember, akinek hatalma és alkalmak van olyan lenni, mint amilyen.

Mi a legnehezebb ebben a szerepben?

– Kevés, ha azt mondom, kényelmetlenül magas fekvésű. Luna áriája a legkellemtlenebb bariton áriák egyike, mert miután végigszenvedte az énekes, rögtön következik a stretta, amihez fantasztikus légzés technika kell, mert a frázisok között még levegővételre sem nagyon marad idő.

Szinte minden nagy bariton készített lemezfelvételt erről a szerepről, kiét kedveli legjobban?

– Most épp Ettore Bastianini interpretációját tartom a hozzám legközelebb állónak. Idén újra végighallgattam néhány lemezt, mert segítenek karbantartani azokat a szerepeket, amiket épp nem énekelek. Mi, a mai éneke-

sek már szerencsés helyzetben vagyunk, mert rengeteg felvétel áll rendelkezésünkre. Bastianini szerepfelfogása alkalmas leginkább a szabadtéri előadásra, mert itt nem nagyon lehet ingyencsedni, izlelgetni a frázisokat, sok szép pianót énekelni. Egy ilyen nagy színpadon elsősorban annak érzékeltesére kell törekedni, hogy Luna kegyetlen figura, akinek az az életcélja, hogy megtalálja az öccsét. Leonorával kapcsolatban pedig csak az ösztönei vezetik...

A tavalyi szegedi fellépése óta milyen darabokban énekel?

– Az esseni operához fűző állandó szerződés, amelynek megkötésekor elég nagy hibát követtem el: vállaltam, hogy vendégszerepléseimet az esseni műsortervhez igazítom. Emiatt sok ajánlat elszállt, így csak azokkal az operaházakkal tudtam dolgozni, amelyek vállalni tudták az egyeztetést. Az előző évadban 16 előadást csináltam Wiesbadenben, májusban két koncerten A két Foscari című Verdi-operát énekeltem a Berliini Filharmonikusokkal, Essenben az Otellót, a Traviatát, a Don Carlost adtuk elő. Új szerepem volt Simon Boccanegra, amit nagyon megszerettem, és amit pályafutásom fontos állomásának tartok.

Miért kötött állandó szerződést az esseni operával, ha ez visszafoghatja karrierje kibontakozását?

– Talán kényelemből. Az esseni színházról 60 méternyire vettünk egy házat, ott élek a családommal. Nagyon jó fizetést ajánlottak, némelyik német operaház igazgatója nem keres annyit, mint én. Azt is mondhatnám, három másik énekest tudtak volna szerződtetni azért az összegért. Az is igaz, a szerepkörömben egyedül vagyok, szükségem segítségre. Nem szokásom előadásokat lemondani – ami jónéhány esseni kollégával sajnos egyre gyakrabban megtörténik –, megbízható vagyok, így nem okozok komoly plusz költségeket a színháznak. Most 1997-ig hosszabbítottam meg a szerződésemet, addig pontosan tudom előre, milyen szerepeket énekelek.

Szerepel újabb szegedi bejegyzés is a naptárában?

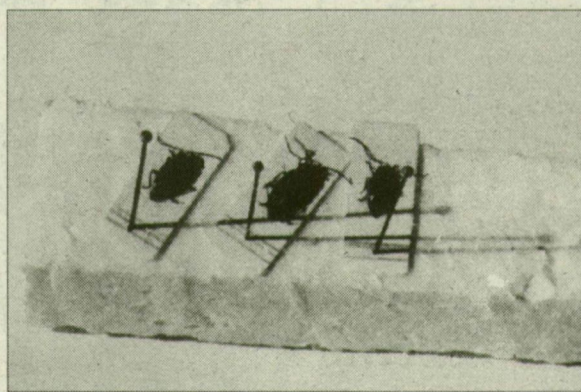
– Ha hívnak, mindig nagyon szívesen fogok Szegedre jönni, mert jól érzem itt magam, a próbákon remek a hangulat, szeretek a szabadtérin dolgozni. Azonban meg kell gondolni, nem biztos, hogy jó a nézőknek, ha az énekes „kibérel” egy színpadot; ráadásul én nem is vagyok a város szülőtte, akinek vissza-visszatérése nagy esemény...

Hollósi Zsolt

■ Riadót fújtak a „rovartanosok”: új kukorica-kártevő bukkant fel az elmúlt hetekben Csongrád megyében. A Magyarországon egyedülálló példányra egy Mórahalom környéki kukoricatáblában kihelyezett illatcsapdában leltek a szakemberek. A Diabrotica virgifera névre keresztelt egyszem károsító a nagy melegben sem hagyta hidegen a rovarosan specializált, minthogy tudták: jugoszláv kollégáik 1992 óta küzdenek a kukoricát súlyosan károsító, a növényt lábrol ledöntő bogarak ellen.

A hír hallatán – miszerint az Amerikában őshonos, Európában viszont mindössze csak Szerbiában károsító Diabrotica virgifera Mórahalom térségébe is betette lábát – magunk is szakemberhez fordultunk magyarázatért. A Csongrád Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás, magát „rovartanos”-nak tituláló fejlesztő mérnökét, Hataláné Zsellér Ibolyát kértük, mondja el a váratlan látogató történetét. Illetékesként tehette ezt annál is inkább, mivel dr. Illovai Zoltán, a Biológiai Védekezési Laboratóriumának vezetője mellett ő tanulmányozta a helyszínen a kártevő körülményeit. A mai napig pedig aktív részese a

Amerikából jött, Belgrádban landolt Mórahalmi táblákban kukoricázik

(Fotó: Hárs László)

megfigyelésnek és a kutatásnak.

Mit tudhatunk tehát a károsítóról?

– Feltehetően 1990-ben kerülhetett a belgrádi repülőter szomszédságába, egy Amerikából érkezett szállítmánnyal együtt – mondta. – Jelenlétét, azaz szokatlan kártételét 1992-ben fedezték fel. Nevezetesen az adott kukoricatáblákban a libanyak-szerűen elhajlott és kidőlt kukoricaszárakat. Mindemellett tapasztalható volt az

is, hogy fejletlenek, szemhiányosak voltak a kukoricacsövek.

Hogyan és milyen fejlettségi stádiumban történt a károsítás?

– A bogarak általában július közepétől szeptember-októberig folyamatosan rakják ovális alakú, apró, krémszínű, sárgás tojásaikat a talaj repedéseibe. A nyáron lerakott, majd áttelelt tojásokból májusban kelnek ki a lárvák. Amennyiben a kártevők újabb kukoricatáblán találják

magukat, kiváló étletteret ismernek, és a gyökereket megtámadva, elrágva károsítanak.

Hogyan kerülhetett az amerikai kukoricabogár Mórahalomra?

– Egyelőre talány, miként jutott hozzánk az egyetlen példány. Mindenesetre arra készített bennünket, hogy figyeljük a térségben, mivel a Belgrád környéken károsított területeken is terjeszkedést mutat. Az ottani megfigyelések alapján kiderült, hogy 1994-ig nem lépte át Fruska Gora határát, ám a folyók záróvonalát délre és keletre már nem tartotta tiszteletben.

Milyen szerepet játszanak és hol találhatók a szákmányt ejtő csalicsapdák?

– Minthogy a témával foglalkozó, márciusban megtartott ausztriai nemzetközi konferencia Magyarországot potenciálisan fenyegetett térségnek nyilvánította, a Földművelésügyi Minisztérium megbízta Csongrád-, Békés-, Bács-Kiskun-

és Baranya megye növényvédő állomásait a rendelkezésre bocsátott csapdák kihelyezésével. A speciális illatanyaggal csábító fogók gyűjtik aztán be a károsító bogarakat, amelyeknek megfigyelését és a velük kapcsolatos teendőket a Csongrád Megyei Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás koordinálja. Ebben a munkában veszünk részt mi is, igyekeznénk elejét venni a nagyobb mértékű gazdasági kártételeknek. Ezzel együtt fontos tudnivaló, hogy az új kukoricakárosító elterjedésének és pusztításának gátat szabhatnak a gazdák azzal is, ha nem monokultúrában, hanem vetésváltással termesztik a kukoricát, egyetlen kártevő megjelenése esetén is.

Vetőmaggal egyébként nem terjed – tette még hozzá a szakember, legfeljebb repülőgéppel utazik egyik térségből a másikba, mint potyautas.

Joó Erzsébet

Pitti Zoltán és a vámosok

Pitti Zoltánt augusztus 1-jei hatállyal a vám- és pénzügyőrség országos vezetőjévé nevezi ki Bokros Lajos pénzügyminiszter és egyben – miniszteri biztосként – az adóhatóság és a vámhatóság informatikai, majd feladatbéli és hosszabb távon szervezeti integrációjának előkészítését is rábízta. Intézkedéseit Bokros Lajos a vám- és pénzügyőrség parancsnoki értekezletét követő sajtótájékoztatóján jelentette be. Ugyanakkor azt is elmondta, hogy Arnold Mihály, a vám- és pénzügyőrség parancsnoka az újonnan kinevezett vezető első helyetteseként a vám- és pénzügyőrség napi teendőit látja majd el.

A pénzügyminiszter javaslatot tett arra, hogy Arnold Mihályt érdemei elismeréseként altábornaggyá léptessék elő. Elhangzott, hogy a vám- és adóhatóságok együttes működése nem precedens nélküli Európában, így például Ausztriában is egységes szervezet felügyeli a két területet. Bokros Lajos kifejtette: hosszabb távon elképzelhetőnek tartja, hogy a közterhek többségét egyetlen szervezet szedje be, ide értve az illetékeket és a tb-járlékokat is. Ezzel szemben elkerülhető, hogy a közterhek befizetésénél egyes terheket mások rovására ne fizessenek be.

Az intézkedés összefügg az államháztartási reformmal és azon belül is az adóigazgatás tervezett megváltoztatásával. „Fogakait kell

adni a hivataloknak, hogy ne álljanak fegyvertelenül a közterhek befizetését elkerülőkkel szemben” – hangzott a pénzügyminiszter. A közterhek beszedését azért is fontosnak nevezte, mert véleménye szerint a fájdalmas kiadáscsökkentő intézkedésekkel együtt erkölcsi kötelezettsége az államnak, hogy mindent elkövessen az őt illető bevételek behajtásáért. Pitti Zoltán – akitől a pénzügyminiszter azt reméli, hogy egy év alatt elkészíti a két szervezet átvilágítását és a javaslatot a két szervezet integrációjára – elmondta, hogy az utóbbi hét év tapasztalatai szerint jelentős változtatások szükségesek a közterhek beszedésénél. Ebben a vonatkozásban kiemelte azt a tényt, hogy a jelenlegi adórendszer bevezetésekor mindössze 300 ezer vállalat működött Magyarországon, míg ma a gazdálkodó szervezetek száma eléri az 1,2 milliót. A hatékonyság növelésével a beszedés kiterjedhet arra a szférára, illetve azokra is, akik jelenleg kibújnak a közteherviselés alól, és így a terhek igazságosabb elosztását is szolgálja.

Újságírói kérdésre válaszolva Bokros Lajos cáfolta, hogy a két szervezet összehívásának célja az APEH nyomozati jogkörrel való felruházása lenne. Ugyanakkor elmondta, hogy az adóigazgatás tervezett megváltoztatásában szerepel a nyomozati jogkör megadása is az adóhatóságnak, de csak korlátozott körben. E kérdésben eltérő vélemények vannak a kormányban, de Bokros Lajos szerint augusztusra kialakul a végleges álláspont. Az adóigazgatási rendszer megváltoztatásának rendszere azonban a pénzügyminiszter szerint nem ebben rejlik, hanem abban, hogy a normális eszközök keretein belül is megfelelő színvonalú információk álljanak az APEH rendelkezésére.

hat a központi költségvetésből. Ezt a következő évben kiegészíti 10 milliárd forintnyi saját bevétel, illetve további 2,7 milliárd forint, amellyel a hadigondozottakat támogatják. Így összességében jövőre 75,2 milliárd forinttal gazdálkodhat a tárca. A Honvédségi Érdekegyeztető Tanács a jövő hónap elején ismét ülést tart, az eddiginél részletesebben tárgyal a jövő évi költségvetési elképzelésekről.

■ Felbolydult a közhangulat Gödön, miután a 15 ezer lakosú Duna-parti nagyközségben napok óta pártokat szidalmazó szórólapok kerülnek a postaládákba. A magát Gödiek a gödiekről megnevező, hivatalosan nem létező szervezet levélben az MSZP, az SZDSZ helyi szervezeteit és a Gödi Lokálpatrióták egyesületét azzal vádolja, hogy politikai manőverekkel akarnak gazdasági előnyökhöz jutni. A helyi képviselőtestület valamennyi pártjainak tagjai elhatárolódtak a mocskolódo-óket lefasisztázó – irománytól. A szórólap felhívást is

Göd felbolydult

közvétesz, amely szerint szombaton este gyertyás tüntetésre invitálja a lakosságot, ám eddig a rendőrséghez ilyen irányú kérelem nem érkezett. A gödi képviselőtestületen belül egyébként hónapok óta folyik a huzavona, mert néhány képviselő Alsógöd leválását szorgalmazza Felsőgödötől. Bognár László MIÉP-es polgármester a település egysége mellett száll síkra, szerinte egy nagyszabású fejlesztési program

megvalósítása a tét, amely tíz év alatt Gödöt még vonzóbb üdülőövezetté fejlesztené. Az értékes Duna-part, a ma még kihasználatlan termálfürdő, az épülő új 2-es út ugyanis felértékelheti ezt a területet, s a kétféle forrásértékű program valóra váltásával fellendülhetne itt az idegenforgalom. Csak-hogy a legértékesebb területek éppen Alsógöd területén találhatók.

Ötszázért a temetőbe

Biztos, ami biztos... Csak nem lopják a márványt, meg a virágot? (Fotó: Karnok Csaba)

■ (Folytatás az 1. oldalról.)

Járolí Jenő, a temető vezetője már számtalan fórumon kifejtette: „Csak annak kell 500 forintot kifizetni, akinek az autójában nincs 70 évnél idősebb, vagy mozgásában korlátozott ember. Ezért a pénzért 2 óráig lehet benttartózkodni. Behajtási engedélyt lehet kapni orvosi igazolás ellenében, s természetesen nem fizet az sem, aki hivatalos ügyben, vagy munkavégzés miatt érkezett a temetőbe.” Járolí úr azt is hangsúlyozta, hogy nem akarnak ebből meggazdagodni, lévén július 1. óta (ekkor lépett életbe a rendelet) még senki sem perkalta le az öt kilót. Inkább szidta az őrt, a főnökséget, esetleg köpködött, de erről később.

Panaszok már korábban is voltak a luxusautókra, a halottak napi paradéjára. Sok olyan embert zavart a kocsik és utasai zaja, aki szeretteihez látogatott volna ki, s egy kis csendet szeretett volna. A sorompónál álló őrnemcsak a forrósággal kell megküzdenie, hanem a bárdolatlansággal is. „Volt olyan eset – meséli –, hogy leköppött egy ember és elmondott mindennek.” Hogy pontosan min húzta fel magát, azt nem tudtuk meg, ugyanis a köpködő illető gyalog volt, s mikor visszafelé jött, messzire elkerülte áldozatát. Hőbörgők persze így is akadnak, akiknek lehetetlen távolságnak tűnik a legelősebb, nyugalmasabb lett.

aki gátlástalanul hozzáhazudik évei számához egy tízest, pedig a társasági életben az ilyesmi éppen fordítva történik. Hiába no, egy temető mégis más világ...

A 500 forintos belépő szakkmai berkekben nem újdonság. Pesten a kisebb temetőket is sorompóval és fegyveres őrkkel biztosítják az autók ellen, s a szegedi példa az országos gyakorlatnak megfelelő. A kilépő autókban a rendszám-egyeztetésen túl meg kell barátkozniuk azzal, hogy megnézik a csomagtartójukat is. Lássunk csodát, csökken az eltűnt koszorúk száma. A temető pedig összehasonlíthatatlanul csendesebb, nyugalmasabb lett.

(arató)

Honvédségi érdekegyeztetés Kevesebb katona kell?

takat érinti. Ezért már augusztusban 3 ezerrel kevesebb sorkatona vonul be a honvédséghez. Ezen kívül tervezik, hogy még ez évben csökkentik a katonai vezetési szinteket és

megszüntetnek néhány alakulatot.

Az ülésen szó volt arról is, hogy a honvédség – akárcsak az idén – jövőre is 62,5 milliárd forint támogatásra számí-

■ A honvédelmi tárca már szeptemberben a Parlament elé terjeszti az ez évre elhatározott további létszámcsonkítási tervet. Erről Németh Sándor altábornagy, a Magyar Honvédség vezérkari főnöke beszélt a Honvédségi Érdekegyeztető Tanács kedden tartott ülésén. Az elképzelés szerint az év végére 85 ezerre csökken a jelenleg 91-92 ezres létszám. A leépítés a sorkatonákat, illetve a közalkalmazot-